

Az uniós pályázati rendszer mérnöki szemmel.

problémák és az MMK megoldási javaslatai

A. Bevezetés

Előadásomat a helyzet elemzésével az elmúlt 6 év tapasztalatainak, tanulságainak a levonásával szeretném kezdeni. Rendhagyó módon.

„Az építési folyamatunk szakmai színvonalát mérjük egy zenekar szervezetéhez és tegyük is fel egyszer a kérdést: láttuk-e már egy darab premierjén, hogy a legújabb kottát az utolsó percben faxon küldték be? Hallottunk-e már arról, hogy a csellószólista a próbán jelentette be, hogy a premierre alvállalkozót küld?

Miért nem sikerül hasonlóan világos – és valójában magától értetődő - követelményeket és felelősségi rendszert kitűznünk a saját projektjeinknél is?!”

Írja Martin Schlegel okl. mérnök (der Prüffingenieur 2013 november)

Miért szenved csorbát a szakmánk megítélése?

Miért nehéz a nagyberuházások kezelése?

teszi fel a kérdéseit.

Vissza kell találnunk a magas szakmai színvonal, a kölcsönös megbecsülés és a minőség kultúrájához vonja le a konzekvenciákat.

Ebből látható hogy a beruházásokkal nem csak nálunk vannak problémák

Mivel a közpénzekből megvalósuló németországi nagyberuházások jelentős része a tetemes költségtúllépés és a határidő-túllépések miatt negatív szalagcímként jelenik meg a szenzációhajhász lapokban, ezért ma már az egész építőipart „Mekk mesternek” nézik. Ez azonban súlyos igazságtalanság az iparágunkkal szemben, ugyanis a szokásos építési projektek túlnyomó része határidőre és tervszerűen elkészül.

A szerző tapasztalatai, szerint a javaslatok eredményesen ültethetők át a gyakorlatba ezért ajánlja követendő példaként.”

A beruházások sikerét magalapozó három meghatározó szempontot vizsgálja, a határidő, a költség, és a minőség hármását.

Vajon nekünk is tenni kellene ezek ellen a téves beidegződések és előítéletek ellen? Úgy gondolom, hogy az előadás végére egy fajta „mérnöki” választ kaphatnak.

I. Tradíciók

Engedjék meg, hogy a magyarországi beruházási gyakorlat elemzését történeti keretekbe helyezve kezdjem.

Az építés évezredek óta az emberi civilizáció elemi szükséglete

Az építés mindig is tőkeigényes és hosszú távon megtérülő befektetés volt. Ezért egy létesítmény megvalósításának folyamata csak korrekt, jól szabályozott viszonyok között, a résztvevők elhatárolt, és rendezett kapcsolatrendszerrel, és felelősségvállalása mellett lehet eredményes.

Míg korábban az építető és építő egy személyben végezte a tervezést, szervezést, és a kivitelezést, ma ezeket a feladatokat külső specialistákra bízák. Az építés közreműködői, - az építető/beruházó, a tervező, a kivitelező és a műszaki ellenőr- **az építők.**

Az építési folyamat eredménye, **az építmény**, amelynek minőségét nemcsak az építők kiválasztása, szaktudása, hanem jelentős részben az építési folyamat információs rendszere, az építők kapcsolatrendszerrel határozza meg.

Az építők közötti munkamegosztás a társadalmi gazdasági fejlődéssel összefüggően folyamatos változásban van. Ezért az együttműködés formáinak és szabályainak kialakulását célszerű az építés fejlődési folyamatát követve vizsgálni.

A XX. század első fele a századfordulón még a világszínvonalat jelentő építési kultúra átvételét és alkalmazását hozta. **Ez a közös alap, amelyről a porosz gyakorlat is indult.** A második világháborúig ez az építési gyakorlat a sajátos magyar körülményekhez alkalmazkodva intézményesült. Ugyan az európai színvonaltól, a 20-as évektől kezdve a nyersanyag és intézményi bázisok újjáteremtése miatt fokozatosan elmaradt, de komplett működő rendszert alkotott.

A második világháború teljesen romba döntötte az országot és a gazdaságot. A politikai társadalmi rendszer átalakítása egybe esett az ország újjáépítésével. A megváltozott ideológiai berendezkedés, az ipar- különösen a nehézipar - telepítését, a lakásépítést helyezte a súlypontba. Ehhez meg kellett teremteni az alapanyaggyártás, az állami építőipar, és az állami tervezőirodák bázisát. Az építés szereplői és a szereposztás teljesen megváltozott. Az egyetlen építtető az állam kijelölte a résztvevőket, és az állami beruházási szervezeteken keresztül, állami tervezőirodák tervei alapján, állami kivitelező vállalatokkal építtetett.

A szabályozás nem épült a korábbi hagyományokra, a kialakult működő építési kapcsolatrendszert, elsősorban ideológiai alapon, a tulajdonviszonyokban meghatározó állami tulajdon prioritása miatt vetette el. Ezzel együtt azonban **a rendszer olyan hagyományosan jól működő elemei is eltűntek, mint a közbeszerzés intézményrendszere.** A szabályozás komplex rendszert alkotott. Definiálta a beruházó fogalmát és szerepét, és részletekig a tervdokumentációk tartalmi követelményéig lebontott rendelkezéseket tartalmazott.

Ezalatt Európában a tradicionális építési folyamattól való gyökeres eltérést a beruházó vállalatok (promoteurs) megjelenése okozta. A hivatásos beruházók Svájcban a hatvanas évek elején kezdtek jelentékeny mértékben bekapcsolódni az építési folyamatba, s bekapcsolódásukkal a közreműködők eredeti köre egy új szakmát képviselő szereplővel bővült.

A beruházó vállalatok megjelenése alapvetően átalakította az építési folyamat hagyományos struktúráját és az abban közreműködő partnerek feladatkörét. A korábbi építetől egyszerű vevő lett, az építet helyébe lépő beruházó feladatköre viszont az eredeti építetői feladatkörhöz képest jelentősen bővült.

A beruházó – mint a teljes folyamat kellő szakértelemmel rendelkező irányítója – maga látta el a folyamat megszervezésével és ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat. Ezzel összhangban az építész feladatköre viszont szűkült, már csak a tervezési munkára korlátozódott, mivel az építet megbízásából korábban általában ellátott koordinációs és ellenőrzési feladatokat, a beruházó maga oldotta meg.

A rendszerváltással 1989-90-ben megkezdődött a piacgazdaság intézményrendszerének kiépítése. Az építőipar, már a rendszerváltást megelőző években-válságban volt. A gazdaság az átállást teljes recesszióval követte. A mélyponton 1993-ban a korábbi GDP töredékét sikerült megtermelni. A lakásépítés, mint az építőipar termelésének alapja megszűnt. Az építés ipari bázisai is tönkrementek. A teljes foglalkoztatottság elvének feladásával a korábbi állami intézményrendszer, tervezőirodai – beruházási –kivitelező vállalati struktúra kiürült. Évtizedek tapasztalatait őrző, komplett vállalati könyv- és tervtárak kerültek MÉH telepekre.

Az állami tervező- és beruházási vállalatok országos hálózata részben felszámolásra került, részben spontán, vagy szervezett formában privatizálódott. A pangó piac a megbízásokért folyó konkurenciaharc ezeket is tovább darabolta, és kevés kivételtől eltekintve, kicsi egy-két fős irodák tömege jelent meg, nagyrészt a munkanélküliség elkerülésére kényszervállalkozóvá váló mérnökök megjelenésével.

Az állami nagyvállalati kivitelezői struktúra felbomlott. A kivitelezési jogosultság szabályozatlansága folytán sorra alakultak az egy-két fős Kft. -k, amelyek már a kisebb minőségi, garanciális problémát is az alaptőke hátrahagyásával, felszámolással oldották meg, - majd új néven, új céget alapítva jelentek meg a piacon. A piaci önszabályozó mechanizmusok azonban ezeket kiostálták, és több jelentős magánvállalkozást is kiemeltek. Ezek a gmk.- kyszövetkezetek alapítása idején, a 80-as években létrejött vállalkozások,- jó példa erre a KÉSZ .- rugalmasabban reagáltak a változásokra és jelentős piaci részesedést szereztek.

A rendszer- és paradigmaváltás okozta megrázkódtatást a gazdaság 1998-ra heverte ki. A működő tőke beáramlása nagyrészt a multinacionális cégek ipari beruházásai formájában valósult meg. Ezek a nagyléptékű építkezések jelentős húzóerőt jelentettek a technikai és mérnöki szolgáltatások fejlődése terén. Elég, ha csak az első lépésekre, a SUZUKI esztergomi csarnokai kapcsán kifejlesztett könnyű vasbeton vázszerkezetre gondolunk, amely mintája lett a későbbi ipari csarnokok szerkezeteinek, de a sor folytatható az OPEL szentgotthárdi, az AUDI győri, vagy a PHILIPS székesfehérvári a Daimler kecskeméti ipari beruházásaival.

A rendszerváltás után bekövetkezett változások ismét, korábban jól működő bevált struktúrákat semmisítettek meg. Ezúttal nem rendeleti úton, hanem a piacgazdasági mechanizmusok drasztikus szabadjára engedésével. A globalizálódó környezet azonban most nem várt türelmesen arra, hogy saját intézményrendszerünk kiépülhessen, hanem a máshol működő struktúrákat engedte érvényesülni. Az építés szereplőinek újra definiálását és a szerepek teljes átértelmezését követelte a kor. Egyrészt a globalizáció és az informatikai/technológiai forradalom, másrészt a fenntartható növekedés, harmadrészt a környezet megóvásának kihívásaira kellett volna megtalálni a helyes választ.

Ezek a válaszok biztosíthatnak volna nagyobb túlélési esélyt a 2008-at követő mélyrepülésben, de ezek hiányában a válság ismét az 1993-as szintre vetette vissza az építőipart.

Itt szeretnék visszacsatolni a történeti áttekintés 5 diával ezelőtti megállapítására, miszerint a múlt század elején közös alapról indultunk a porosz/német gyakorlattal, - most ide kellene visszatérnünk.

Az előző 6 éves uniós tervezési ciklus tapasztalatai:

Mire emlékezünk az elmúlt ciklusból?

Elsősorban a felújított , térkövezett kőlappal burkolt főterekre, amelyek a polgármesterek és városlakók büszkeségére láthatók minden valamit magára adó városban

Másodsorban a mérnöki kamarára, amelyik olyan követelményt támasztott amit minden magyar pályázónak is teljesíteni kellett, hogy legyen hozzáértő regisztrált felelőse a projektnek és amelyre hivatkozással a korábbi szőnyeg alá söpört viták eredményeként forrásokat vontak el.

Az Európai Unió felzárkóztatási programjának 2007-2013 közötti első szakaszában végrehajtott beruházásokat - így a Magyarország rendelkezésére bocsátott EU támogatási források felhasználását is - számos, az utóellenőrzések során megállapított szabálytalansági észrevétel érte.

Az elmarasztalások döntő többségét a projekt-előkészítés és lebonyolítás hiányosságai okozták, különös tekintettel a közbeszerzések végrehajtása és a beruházások kiegészítő forrásainak (előre nem látható pótmunkákra rendelkezésre álló szerződéses tartalékkeret) felhasználása területén. A Közbeszerzési Döntőbizottsághoz beadott panaszok nagy száma, valamint a szerződéses tartalékkeret részben - az előkészítés hiányosságai miatt - indokolt, részben a Vállalkozók által szorgalmazott, bármi áron történő felhasználása a beruházási véghatáridők és a forrás-felhasználási ütemezés többszöri módosításával járt. Az utóellenőrzés során megállapított szabálytalanságok rendszerint forrás-elvonással, a támogatási szerződésben meghatározott, önrészen felüli források csökkentésével jártak.

A 2007-2013. közötti pályázati időszak lebonyolításának leggyakoribb problémái:

1 A projekt-előkészítés gyenge minősége, csekély időráfordítás és elégtelen finanszírozás.

Következmény: számos változtatás az egymást követő tervezési és közbeszerzési eljárásokban, nagyszámú pótmunka, növekvő költségek, az előirányzatot jelentősen meghaladó rész- és véghatáridők.

2 A beruházási folyamat széttagoaltsága, az egymással átfedésbe kerülő felelősségi szintek széttagoaltsága.

Következmény: az élettartalmi követelményeket alulmúló kivitelezési és átvételi minőség, a technológiai beruházások garanciális követelményeinek nehéz számon-kérhetősége.

3 Aránytalanul rövid előkészítési idő + az elvárhatónál hosszabb kivitelezési idő mérlege
Az összesített mérleg következménye: az indokoltnál alacsonyabb fenntartási minőség, magasabb költséggel.

Összefoglalva:

Költségkeretek betartása, határidő tartás, minőség, amelyek a projekt előkészítés hiányosságaira vezethetők vissza.

Kezdjük a projekt előkészítéssel és tekintsük át mi is történik egy beruházás kezdetekor

A beruházások gyakorlata

Napjainkban a beruházás – mint rendszer – szoros kapcsolatban van a nemzeti jövedelem termelésével, növekedési ütemével, valamint a felhalmozás, fogyasztás közötti elosztási arányokkal.

Nemzetgazdasági szinten a nemzeti jövedelem meghatározott hányadát beruházásokra fordítják, mert ez fontos eszköze, a területek, a gazdaság fejlesztésének. A beruházás a társadalom fejlődésének egyik mozgatója.

A beruházás sikere a beruházási döntés megalapozottságán előkészítettségén múlik. A tervezés előkészítő szakaszában dőlnek el a projekt legfontosabb kérdései: a műszaki tartalom, s vele összefüggésben a bekerülési- valamint a létesítmény fenntartási-üzemeltetési költségei..

Engedjék meg, hogy egy külföldi példán szemléltessem, hogyan történik ez tőlünk nyugatra.

A német HOAI 2013 szerint a Tervező szolgáltatásait a következő 1-9-ig terjedő szolgáltatási szakaszokra lehet felosztani:

1. fázis: Alapadatok meghatározása (feladatok és szolgáltatások meghatározása),
2. fázis: Előterv,
3. fázis: Jóváhagyási terv, (*Építetõ általi jóváhagyás*)
4. fázis: Engedélyezési tervezés (*Építészeti-műszaki dokumentáció*),
5. fázis: Kivitelezési tervezés,
6. fázis: Vállalkozásba adás előkészítése,
7. fázis: Együttműködés a vállalkozásba adásban,
8. fázis: Az objektum megvalósulásának (tervezői) felügyelete
9. fázis: Az objektum megvalósulásának követése az átadási és szavatossági időszakban

Látható, hogy ez a felosztás a beruházási folyamat, komplex megközelítését tartalmazza, és **feltételezi tervező teljes építési folyamatban való részvételét**. Ez a lényegi különbség a hazai gyakorlat, a tervezési folyamatot is feldaraboló, a megvalósítást elkülönülten kezelő eljárás módjával szemben, amelynek feloldására már a 266/2013 rendeletben is megjelent a tervezői-művezető ill. beruházási tanácsadói címek nevesítése.

Bevezetésben említett magyarországi tervezési feladat-felosztási, feladat-részletezési gyakorlat megrekedt az 50-es évek gyakorlatánál, ahhoz képest inkább visszalépett, nem követte a bekövetkezett építőipari, építési technológiai, szakági-szakmai fejlődést.

A magyarországi jogrend csak az **Építési engedélyezési tervezés** és a **Kiviteli tervezés** fogalmait szabályozza.

A piacgazdasági mechanizmusok megjelenésével, a globalizált verseny, és a kor kihívásaira adott válaszaink megfogalmazása során meg kell határoznunk azoknak az értékeknek, a körét, amelyeket meg kívánunk őrizni. Ilyen megőrzendő hagyományos érték a hazai építési, építészeti, mérnöki kultúra, annak ellenére, hogy napjainkban helyét keresi az új világban. A hagyományos intézményeket és szerepeket a strukturális fejlődés kereteivel összhangban, azokat integrálva kell megőrizni. A külföldi gyakorlatban bevált - mechanizmusok tanulmányozásával, a hazai szabályozás rendszerét felül kell vizsgálni, és a környezet követelményeinek megfelelő szabályozást kell alkotni.

A német gyakorlatban bevált HOAI, mint követelményrendszerrel kapcsolatban meg kell győzni a szakmai közvéleményt és a jogalkotókat az egységes követelményrendszer alkalmazásának előnyeiről. Célszerűnek látszik, több kanyar és újratezdés után visszatérni a közös tradíciókhoz és átvenni azokat az elemeket/eredményeket, amelyek a fejlődés során bizonyítottan beváltak.

A beruházási folyamat széttagoltsága,

A projektek előkészítésének, engedélyezésének, vállalkozásba adásának és megvalósításának szakaszai élesen elválnak egymástól, sok esetben a szakaszok külön-külön a nulláról indulnak egy-egy hibás döntés miatt , a projekt előkészítésének- beruházási javaslatának folyamata szabályozatlan

Az engedélyeztetés – a beruházási döntés- műszakilag nem előkészített a jóváhagyási terv hiányában sok esetben a megrendelő sincs tisztában, mit kap a pénzéért.

A vállalkozásba adás az un. közbeszerzési dokumentáció alapján történik, ami jobb esetben kiviteli terv alapján készül

A megvalósítás során hiányzik a tervezői művezetés hiányzik az a szakember aki végig kíséri és átlátja a teljes folyamatot, biztosítja a szükséges információk átadását

Az egymással átfedésbe kerülő felelősségi szintek széttagoltak, mert az egyes szakaszok közül csak a terveknek van felelős tervezője a többinek nincs .

Az elhúzó, több kézen átmenő, előzetesen át nem gondolt előkészítési és egyeztetési műveletek miatt a projektek megvalósítása a tervezettnél jóval hosszabb időt igényelt, A projektek megvalósítását gyakran kísérték közigazgatási, eljárási zavarok (előzetesen nem tisztázott háttérű kisajátítási és szolgalmi, más területhasználati jogok, több-szintű építéshatósági eljárások, stb.), amelyek időben végrehajtott, szakszerű előkészítéssel és kockázatkezeléssel többnyire megelőzhetők lettek volna.

az összehangoltság hiányából fakadó problémák

A jogi szabályozás és a közbeszerzés miatt szétdarabolt tervezési folyamat, - amelyben más készíti az előkészítő- az engedélyezési, és a kiviteli tervet - nem ad teret az egységes tervezési koncepció érvényesülésének. A létesítményt gyakran háromszor, három különböző tervező három különböző módon tervezi meg. Ez a szétszórtság nemcsak a létesítmény minőségére, de költségeire, és a beruházási folyamat időtartamára is károsan hat.

Javasoljuk: a tervező részvételét, a tervezői felügyeletet a teljes építés-beruházási folyamatban. Minden beruházási, fejlesztési folyamat első lépése a tervezés. A tervezőnek végig kell kísérni a teljes folyamatot, mert akkor az készül el és úgy valósul meg, ahogyan kiszámolta, megtervezte. A tervező felügyeletére bízott műszaki ellenőrzés annyit jelent, hogy műszakilag a tervezői koncepció valósul meg, amelyet a Megbízó a jóváhagyási terv keretében jóváhagyott, a tervezett költség szinten, minőségben, áron és az tervezői felelősségvállalás mellett történik.

Az objektum megvalósításának tervezői felügyelete kiegészíti a mai gyakorlat szerinti műszaki ellenőrzés feladatait, sőt, meg is haladja azokat. Ezért mind a tervezett létesítmény megvalósításának minőségére, mind az ajánlati költségek betartásához egy magasabb fokú garanciát nyújt.

a tervezési beruházási folyamat időigénye

„Az idő pénz!” Ugyanakkor a tervezésre soha sincs elég idő, mert az uniós pályázat kiírása és beadása között néha csupán 1-2 hónap van, ami kapkodó előkészítéssel csak felületes félkész tervek elkészítésére elég.. Mindezek eredményeként a megfelelő, gondos műszaki előkészítésre nincs mód, nincs kimunkált tervezési program, és ennek ellenére kénytelenek a tervezők elfogadni a diktált idő-feltételeket, sőt sok esetben ingyen előlegezik munkájukat, a tervezési díj költséget nem kockáztató önkormányzatoknak, vagy vállalkozásoknak.

Megállapíthatjuk, hogy a beruházás előkészítési és tervezési folyamat időigényét csak az 'ad hoc' jellegű projekteknel növeli meg az általunk javasolt előkészítő fázisok gondos végigvezetése. Az átgondolt -pl. IVS alapján történő fejlesztések esetén –éppen ez által nyílik lehetőség egy-egy adott folyamat gyors és hatékony hatósági engedélyeztetésére, mert rendelkezésre állnak a jóváhagyott előkészítő anyagok.

Meg kell szüntetni azt a rossz gyakorlatot, hogy (un. FIDIC sárga könyv előírása szerinti) a jelenlegi tartalmi követelményű engedélyezési tervek alapján lehessen Kivitelezői Fővállalkozási tendereket kiadni, melyek eredményeként Fővállalkozók a nem kellő mélységig megtervezett engedélyezési dokumentációt beárazzák, és saját érdekeik szerinti mennyiséget és minőséget ajánljanak meg
Addig ne lehessen tendert kiírni, amíg a szükséges, jóváhagyott (nem hatósági, hanem építettői jóváhagyás) előkészítő tervek nem állnak rendelkezésre

Azt kell mondanunk, hogy az államnak mint gondos gazdának meg kell követelni, hogy a fejlesztések csak átgondoltan, egyeztetett és előkészített folyamatban legyenek engedélyeztetetők, pl. úgy, hogy az uniós pályázati dokumentációk kötelező része legyen az előkészítő dokumentumok, tanulmányterv, stb. benyújtása

a költségtervezés

A pályázatok elbírálása nagyrészt engedélyezési tervek(!) alapján történik, melyhez tételes (!?) költségvetést kérnek, ami nem adhat pontosabb eredményt, mint a tervek 30 %-os készültségi foka.

Lényegében nem mutat valós képet a beruházás költségeiről, hiszen még hiányoznak a mérnöki szaktervezés (statika, gépészet, stb) dokumentációi, és költségelemei. A később elkészült műszaki kiviteli tervek ütköznek a nem valós, de mereven betartandó költségvetéssel, s azt a látszatot keltik, hogy a műszaki tervek volnának a hibásak a költségvetés pontatlansága, ill. hiányossága miatt. **A**

költségtöbbletek tehát nem a hibás műszaki tervekből, hanem a hiányos (részleges) előkészítés alapján történt döntések miatt keletkeznek, valamint abból, hogy a pályázatok bonyolítása, közbeszerzései nem szakma-specifikusak, azaz túl általános feltételeket követnek. Az építmény közbeszerzése más kell legyen, mint egy eszközbeszerzés

Németországban a teljes tervezési-megvalósítási folyamaton végigfut, a szabványosított – a DIN 276 által szabályozott költségbecslés-költségtervezés. Ennek előírt részletezettsége és számítási módszere, közös költségszámítási segédlete -BKI- biztosítja a tervezési fázisnak megfelelő részletezettségű költség előrejelzést, és az utókalkulációt elvégzését.

a tervezés költségei

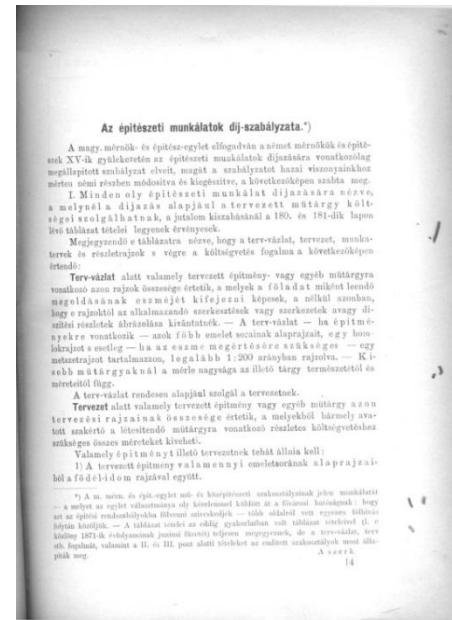
Az előző pontban már érintettük, hogy projekt előkészítésre, az előkészítő tervezésre nincs tervezhető költségkeret

A jelenlegi magyar gyakorlatban a becsült építményérték 5-6%-át kitevő lenyomott, teljes tervezési díj 12-15%- az előkészítés díjaránya, ami azt jelenti, hogy az előkészítő tervezésre jelenleg a beruházás 0,6-0,9 %-át fordítják abban az esetben ha nem kényszerítik bele a tervezőt abba, hogy ezt is megelőlegezze, az előkészítő terveket díjazás nélkül készítse el, abban a reményben, hogy ő kaphatja a megbízást az engedélyezési-kiviteli tervekre.

A német gyakorlatban ez a díj a tervezett költség kb. 2,5%-a

A költségtervezés és a pályáztatási rendszer hibái azonban átlagosan a fejlesztések költségének több mint 10 %-os emelkedését okozzák, az idő tényező figyelembe vétele nélkül.

Ennek egy része a tervelenőrzés megszüntetésére vezethető vissza

151

díj-táblázata.

A munkálat megnevezése.	A díj mennyisége, a költségvetés összegének (vagy a feladat teljesítésének) százalékában kifejezve, a következő táblázat alapján.									
	1000000	2000000	3000000	4000000	5000000	6000000	7000000	8000000	9000000	10000000
Tervezés	07	06	05	04	03	02	01	02	02	02
Tervezés és felügyelet	10	09	08	07	06	05	04	03	02	01
Munkaterv és szerződés	10	09	08	07	06	05	04	03	02	01
Költségvetés	06	05	04	04	04	03	02	02	02	02
Munkavégzés	12	11	10	09	08	07	06	05	04	03
Felügyelet	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08
Összesen	50	48	47	46	45	44	43	42	41	40
Tervezés	11	09	07	06	05	04	04	03	02	02
Tervezés és felügyelet	12	11	10	09	08	07	06	05	04	03
Munkaterv és szerződés	14	14	13	12	11	10	09	08	07	06
Költségvetés	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08
Munkavégzés	16	15	14	13	12	11	10	09	08	07
Felügyelet	05	04	04	04	04	03	02	02	02	02
Összesen	68	66	65	64	63	62	61	60	59	58
Tervezés	14	11	08	07	06	05	04	04	03	03
Tervezés és felügyelet	14	14	13	12	11	10	09	08	07	06
Munkaterv és szerződés	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
Költségvetés	07	06	06	05	05	04	04	03	03	03
Munkavégzés	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
Felügyelet	05	04	04	04	04	03	02	02	02	02
Összesen	80	77	75	74	73	72	71	70	69	68
Tervezés	17	14	12	10	08	06	05	05	04	04
Tervezés és felügyelet	16	15	14	13	12	11	10	09	08	07
Munkaterv és szerződés	20	20	19	18	17	16	15	14	13	12
Költségvetés	07	06	06	05	05	04	04	03	03	03
Munkavégzés	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12
Felügyelet	05	04	04	04	04	03	02	02	02	02
Összesen	95	91	89	87	85	83	81	80	79	78
Tervezés	20	16	13	11	09	07	06	05	05	05
Tervezés és felügyelet	17	17	16	15	14	13	12	11	10	09
Munkaterv és szerződés	27	27	26	25	24	23	22	21	20	19
Költségvetés	08	07	06	05	05	04	04	03	03	03
Munkavégzés	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13
Felügyelet	06	05	05	04	04	03	03	03	03	03
Összesen	119	112	106	100	94	88	82	76	70	64

C. az MMK megoldási javaslatai

A jelenlegi, sok esetben tisztázatlan, vagy ellentmondásos felelősségi hatásköröknek betudható, sorozatos vitákat eredményező, magyarországi gyakorlattal ellentétben, az MMK jelen javaslata szerint, **a jövőben a Tervező Mérnök által végzett tervezési felelősség ne érjen véget a Megbízó tervezési megbízásának teljesítésével, súlypontja a beruházás-előkészítő tervezési tevékenység egészére terjedjen ki.**

Ez a körülmény egyébként érthető és logikus, mert a beruházás-előkészítés tervezési felelőssége oszthatatlan, ott minden lényeges előmunkálati és építési adat, hatósági és társtervezői összefüggést fel kell tárni, a terhek meghatározását, a rendszerelemek méretezését és az ezekre épülő műszaki terveket is ugyanazon felelősségi körben kell elkészíteni. A projekt-megvalósítás második szakaszában, a kivitelezés folyamán a Tervező Mérnök az általa kidolgozott jóváhagyási, majd az engedélyezési és kiviteli (ajánlati) tervekért felelős Vállalkozó által készített részlettervekkel fennálló összhangját, valamint az átadás-átvételt megelőzően a vállalkozási szerződésben előírt követelmények tényleges megvalósulását ellenőrzi.

Világosan váljon el a projekt támogatási szerződéskötését megelőző tervezési előkészítés, valamint a támogatási szerződés keretében végzett, a Megbízó által jóváhagyott műszaki projekt előkészítési és a végrehajtási tevékenység, ahol a tervek és a kivitelezés összhangjának ellenőrzéséről a kiválasztott Tervező Mérnök gondoskodik. A támogatásra érdemesített projekt előkészítése továbbra is két ütemben valósuljon meg, de úgy, hogy a második ütem alapját, a magyarországi gyakorlattól eltérő, a támogatás elnyerése után kötelezően elkészítendő, megbízói jóváhagyást igénylő műszaki tartalom képezze. Az előkészítési szakasz kötelező eleme legyen a költségek kalkulációja, amelynek megalapozásához a költségszámítás szabványosítása és költségbecslési segédletek kidolgozása szükséges.

Világosan váljon el a projekt támogatási szerződéskötését megelőző tervezési előkészítés, valamint a támogatási szerződés keretében végzett, a Megbízó által jóváhagyott műszaki projekt előkészítési és a végrehajtási tevékenység, ahol a tervek és a kivitelezés összhangjának ellenőrzéséről a kiválasztott Tervező Mérnök gondoskodik.

A támogatásra érdeemesített projekt előkészítése továbbra is két ütemben valósuljon meg, de úgy, hogy a második ütem alapját, a magyarországi gyakorlattól eltérő, a támogatás elnyerése után kötelezően elkészítendő, megbízói jóváhagyást igénylő műszaki tartalom képezze. Az előkészítési szakasz kötelező eleme legyen a költségek kalkulációja, amelynek megalapozásához a költségszámítás szabványosítása és költségbecslési segédletek kidolgozása szükséges.

II. Az új európai uniós közbeszerzési direktíva megnyitja a valós lehetőséget a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztására. A hazai közbeszerzési gyakorlatban ismételten érdemes megvizsgálni a kétborítékos rendszert, illetve az Európai Beruházási Bank gyakorlatát, amely a kirívóan alacsony és a kirívóan magas ajánlatokat, valamint a legalacsonyabb és legmagasabb ajánlatot kizárja, és az így rendelkezésre álló ajánlatok közül választja ki a műszaki és pénzügyi szempontból legelőnyösebb ajánlatot.

III. Olyan intézményrendszer és eljárásrend kialakítását javasoljuk, amely a közszektor, valamint a felkészült szakértői bázison alapuló, magán mérnöki kis- és középvállalkozások közötti munkamegosztáson alapul. tekintettel arra, hogy az elmúlt huszonöt évben a piacon megedződött, komoly szakmai kultúrával rendelkező mérnökirodák értéket jelentenek.

A 2014-2020-as európai uniós programok lebonyolítása során az államnak saját felelősségi köreiben a projekt kiválasztás, előkészítés, szakszerű döntések, kontrolling területén kell megfelelő állami kapacitásokat létrehozni illetve megerősítenie szervezeteit.

IV: MMK kiemelt feladatának tekinti, hogy MÉK bevonásával megalkossa az új, európai szemléletű és gyakorlatú tervezési rendszert, melynek során feltárjuk a bevezetéséhez szükséges jogszabály-módosítási feladatokat,

- előállítjuk az építési költség megfelelő előrejelzésének adatbázisát,
- előállítjuk a szakági díjszámítási táblázatokat-algoritmusokat!
- előállítjuk a saját, német HOAI-rendszerű díjszámítási szabályzatunkat,
- Kidolgozzuk a tervellenőrzés ismételt bevezetésére szóló javaslatainkat

Köszönöm a figyelmet!

